

بررسی سرمایه گذاری چینی ها در معادن ایران از فرصت ها به تهدید!

جعفری طهرانی بیان کرد: حفظ بازار چین و همکاری با این کشور می‌تواند یک راه‌حل قدرتمند برای ایران باشد تا در شرایط اقتصادی کنونی، دوام بیاورد بنابراین با توجه به کاهش صادرات نفت و سایر کالاهای فشارهای مضاعف تحریمی و احتمال تضعیف بیشتر ریال، باید سیاست‌گذاری دقیق و حضور بیشتر در بازار چین را در دستور کار خود قرار دهیم.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو، اقتصاد جهانی در دهه‌های اخیر شاهد تغییرات گسترده‌ای بوده است؛ تغییراتی که ناشی از رشد فناوری، افزایش رقابت بین‌المللی، تغییر سیاست‌های کلان اقتصادی و البته چالش‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی است.

کشورها در این مسیر همواره تلاش کرده‌اند که با انعقاد قراردادهای تجاری، توسعه بازارهای صادراتی، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و تنظیم سیاست‌های داخلی، جایگاه خود را در اقتصاد بین‌المللی تثبیت کنند. در این میان، ایران به‌عنوان کشوری با منابع غنی معدنی و انرژی، همواره نقشی مهم در بازارهای جهانی داشته، اما در دهه‌های اخیر، تحت تأثیر تحریم‌های بین‌المللی و برخی سیاست‌های داخلی، با چالش‌های فراوانی روبه‌رو شده است.

در دنیای امروز، قراردادهای بین‌المللی یکی از ابزارهای کلیدی برای تأمین منافع اقتصادی کشورها به شمار می‌روند؛ این قراردادها می‌توانند مسیرهای جدیدی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش درآمدهای ارزی، تقویت صنایع داخلی و ایجاد اشتغال فراهم کنند.

در این میان، قرارداد ۲۵ ساله ایران و چین یکی از توافقاتی بود که توجه بسیاری را به خود جلب کرد، این قرارداد که در دولت دوازدهم مطرح شد، قرار بود زمینه همکاری‌های گسترده اقتصادی، صنعتی و تجاری بین دو کشور را فراهم کند اما در دولت سیزدهم، این توافق عملاً از دستور کار خارج شد یا حداقل اجرایی نشد، که این امر انتقادات و مباحث مختلفی را در محافل اقتصادی و سیاسی به همراه داشت.

از سوی دیگر، ایران در سال‌های اخیر تلاش کرده است که روابط خود را با کشورهایی مانند روسیه، هند و برخی کشورهای منطقه‌ای تقویت کند. قرارداد ۲۰ ساله ایران و روسیه نمونه‌ای از این سیاست‌هاست که با هدف افزایش همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین دو کشور منعقد شده است اما باین‌حال، بسیاری از کارشناسان درباره تأثیرگذاری واقعی این قراردادها بر اقتصاد ایران تردید دارند، چرا که روسیه خود تحت تحریم‌های بین‌المللی قرار دارد و به دنبال تأمین منافع اقتصادی خود است.

در کنار این مسائل، چالش‌های دیگری همچون کاهش درآمدهای نفتی، نوسانات ارزی، فشارهای ناشی از تحریم‌ها، عدم جذب سرمایه‌گذاری خارجی، مشکلات مربوط به حمل‌ونقل بین‌المللی و رقابت شدید در بازارهای جهانی نیز از جمله عواملی هستند که بر آینده اقتصادی ایران تأثیرگذار خواهند بود.

در چنین شرایطی، اتخاذ یک رویکرد استراتژیک و علمی برای حفظ و توسعه بازارهای صادراتی، افزایش بهره‌وری داخلی و کاهش وابستگی به درآمدهای سنتی، امری ضروری به نظر می‌رسد.

در ادامه گفت‌وگویی را با کیوان جعفری طهرانی، تحلیلگر ارشد بازار فلزات، می‌خوانید که به بررسی وضعیت اقتصاد ایران، بازارهای صادراتی، تأثیر تحریم‌ها و راهکارهای ممکن برای بهبود شرایط اقتصادی کشور پرداخته است.

کیوان جعفری طهرانی، تحلیلگر ارشد بازار فلزات اظهار داشت: واقعیت قضیه این است که سال ۱۴۰۴ می‌تواند سال بسیار تأثیرگذاری در وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور باشد.

وی افزود: با این حال، از یک سو، کشور بیش از گذشته تحت تأثیر تحریم‌ها قرار خواهد گرفت و از سوی دیگر، آمریکا فشار مضاعفی برای کاهش صادرات و کاهش درآمدهای ارزی کشور اعمال می‌کند.

جعفری طهرانی تأکید کرد: مهم‌ترین اصلی که در این زمینه وجود دارد، این است که باید به فکر افزایش مصرف کالاهای مختلف در داخل کشور باشیم چرا که شاید از این طریق بتوان تا حدی تأثیر تحریم‌ها را کاهش داد که البته، زمانی که کشور با کمبود نقدینگی مواجه باشد، طبیعتاً بسیاری از پروژه‌های اقتصادی نیز اجرا نمی‌شوند.

وی با اشاره به فرصت از دست رفته قرارداد ۲۵ ساله ایران و چین در دولت سیزدهم، بیان کرد: این قرارداد که در دولت دوازدهم مطرح بود، از دست رفت و دیگر امکان بازگرداندن آن وجود ندارد و اگر آن قرارداد همان زمان منعقد شده بود، طبیعتاً شرایط متفاوتی رقم می‌خورد، چرا که آن دوران هم‌زمان با برجام و پس از برجام بود.

تحلیلگر ارشد بازار فلزات درباره قرارداد ۲۰ ساله ایران و روسیه نیز گفت: من نظر خاصی در مورد این قرارداد ندارم و بعید می‌دانم تأثیرگذار باشد، چرا که روسیه به دنبال کسب امتیازات از آمریکا است. این کشور در تلاش است صادرات مواد معدنی، فولاد، آلومینیوم و سایر محصولاتش را از تحریم‌های

اقتصادی معاف کند و در عین حال، درگیر مصالحه در رابطه با جنگ اوکراین است بنابراین، نمی‌توان انتظار داشت که روسیه حمایت ویژه‌ای از ایران داشته باشد.

وی ادامه داد: ما باید بزرگ‌ترین شریک تجاری و اقتصادی خود، یعنی چین، را حفظ کنیم؛ طبق شواهدی که از نشست اخیر چین به‌دست آمده، این کشور به دنبال توسعه صنعتی، مقابله‌به‌مثل با آمریکا، افزایش مصرف داخلی و بهره‌گیری از تکنولوژی‌های نوین است، این راهکارها می‌توانند برای ما نیز مفید باشند و ما باید از این فرصت استفاده کنیم.

جعفری طهرانی در خصوص رقابت سنگین بازار فولاد اظهار داشت: ما در جایگاهی نیستیم که بتوانیم در این رقابت شدید به‌راحتی دوام بیاوریم، به‌ویژه اگر روسیه نیز وارد این بازار شود. در چنین شرایطی، رقابت سخت‌تر خواهد شد. از طرفی، هندوستان با وجود هزینه‌های تولید بالاتر، همچنان در رقابت با کشورهای بزرگ تولیدکننده فولاد مانند چین و روسیه موفق عمل کرده است؛ این کشور که پیش‌تر هزینه تولید بالاتری نسبت به چین و روسیه داشت، اکنون به جرگه تولیدکنندگان ارزان فولاد پیوسته و در رقابت‌های منطقه‌ای، از جمله در عربستان سعودی، توانسته سهمی از بازار را در برابر چین، ترکیه و حتی روسیه به‌دست آورد.

وی در ادامه بیان کرد: ما در چنین جایگاهی قرار نداریم، اما باید تمرکز بیشتری روی صادرات سایر مواد معدنی که در چین بازار مصرف خوبی دارند، داشته باشیم اما متأسفانه تاکنون توجه کافی به این موضوع نشده است. ما بازارهای خاصی داریم؛ برای مثال، در مورد آنتیموان، مدتی صادرات داشتیم و شرایط بسیار خوب بود و این صادرات از معادن خصوصی سیستان و بلوچستان انجام می‌شد، اما با شیوع کرونا، وضعیت این استان وخیم شد و دیگر قادر به تأمین و صادرات این محصول به چین نبودیم.

تحلیلگر ارشد بازار فلزات در خصوص رقابت در بازار کروم تصریح کرد: مشاهده می‌کنیم که اکنون در رقابت با کشورهایی مانند عمان عقب افتاده‌ایم و این اصلاً وضعیت مطلوبی نیست بنابراین نباید تنها بر صادرات فولاد، مس و کالاهای فرآوری‌شده تمرکز کنیم، بلکه صادرات مواد معدنی اولیه موردنیاز صنایع نیز بسیار حائز اهمیت است.

وی با انتقاد از سیاست‌های نادرست دولت‌های گذشته در زمینه صادرات زغال‌سنگ اظهار داشت: در زمینه صادرات زغال‌سنگ، متأسفانه بازارهای خود را از دست داده‌ایم و در رقابت با کشورهایی مانند ترکیه، سیاست‌های اشتباهی که دولت‌های قبلی در زمینه عوارض صادراتی اتخاذ کردند، باعث شد که در این حوزه دچار مشکل شویم.

وی اضافه کرد: به نظر من، اگر دولت سیاست‌های درستی اتخاذ کند و صادرات را به کشورهایی که همچنان روابط تجاری و دوستانه‌ای با ایران دارند، هدایت کند، می‌توان این وضعیت را بهبود بخشید.

جعفری طهرانی با اشاره به اهمیت سیاست‌گذاری صحیح در زمینه تجارت خارجی بیان کرد: یکی از مسائلی که همیشه مطرح کرده‌ام این است که نمی‌توان به کشورهایی که رابطه سیاسی با ما ندارند، صادرات انجام داد. برخی دوستان می‌گویند که چرا اصلاً چنین روابطی وجود ندارد و باید آن‌ها را ایجاد کرد، اما این مسئله در حوزه کاری من به‌عنوان یک تاجر و تحلیلگر اقتصادی نیست. من سیاستمدار، سیاست‌گذار یا قانون‌گذار نیستم، بلکه در شرایط فعلی، می‌توانم بازارهای داخلی و خارجی را تحلیل کنم و توصیه‌های منطقی و اجرایی ارائه دهم.

وی تأکید کرد: من همچنان معتقدم که حفظ بازار چین و همکاری با این کشور می‌تواند یک راه‌حل قدرتمند برای ایران باشد تا در شرایط اقتصادی کنونی، دوام بیاورد بنابراین با توجه به کاهش صادرات نفت و سایر کالاها، فشارهای مضاعف تحریمی و احتمال تضعیف بیشتر ریال، باید یک سیاست‌گذاری دقیق و حضور بیشتر در بازار چین را در دستور کار خود قرار دهیم.

جعفری طهرانی اظهار داشت: در حال حاضر، چینی‌ها در پروژه‌های معدنی کوچک و متوسط ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند، اما برخی از آن‌ها به فکر خروج از کشور افتاده‌اند که این اتفاق خوبی نیست و ما نباید اجازه دهیم که این گروه‌ها از بازار ایران خارج شوند، بلکه باید راهکاری برای حفظ آن‌ها بیابیم.

وی در پایان درباره تأثیر تحریم‌ها بر هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی اظهار داشت: تحریم‌ها باعث افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل دریایی خواهند شد که در نهایت، فشار بیشتری به اقتصاد کشور وارد می‌کند، زیرا قیمت کالاها در مقصد افزایش می‌یابد اما با این‌حال، چاره‌ای نداریم جز اینکه مقاومت کنیم و صادرات، به‌ویژه به کشور چین، را ادامه دهیم و لازم است دولت نیز حمایت‌های لازم را برای تحقق این هدف انجام دهد.